

Jaarverslag 2019

**Nationale
Monumenten
organisatie**

Foto: GvR

Sassenpoort, Zwolle

Colofon

Omslagfoto
Oostkerk, Middelburg

Vormgeving
Thijs van Roon,
tmvanroon.nl

Beeld
JvD, GvR, TvR

Contact
Daam Fockemalaan 22
3818 KG Amersfoort
033 760 0264

Datum opstellen
15.07.2020

Inhoud

Voorwoord	4
Over de Nationale Monumentenorganisatie (NMo)	5
Leden van de NMo	6
Visie en strategische speerpunten	6
Verwerving en organiseren	7
Duurzaam beheer monumenten	7
Veenhuizen	8
Overige acquisitiesgesprekken	8
Nationaal Monumentenportaal	8
Kennisdeling	10
NMo NU bijeenkomsten	12
Vermogensbeheer en Financiën	14
Vermogensbeheer	14
Financiën en risicobeheer	15
Financiën algemeen	16
Contributies 2019	16
Financiële verslaglegging	16
Audit, accountant	16
Organisatie en governance	17
Bestuur en beleggingscommissie	17
Directie	17
Personeel	17
Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)	18
Jaarrekening 2019	22
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	44

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Nationale Monumentenorganisatie voor het jaar 2019. Gedurende dit jaar werden de in 2016 vastgestelde strategische hoofdlijnen verder uitgewerkt. Dit betrof afgelopen jaar met name het Nationaal Monumenten Platform waarvan zowel het aantal deelnemende aanbieders als de online bezoekers enorm is gegroeid. Dit werd bereikt door de grote inzet van het bureau in samenwerking met de leden en de partners.

“niet alleen de verbinding tussen de monumenten beherende organisaties maar ook het gehele erfgoedveld”

Een andere strategische doelstelling van de NMO is om niet alleen de verbinding tussen de monumenten beherende organisaties te zoeken, maar ook het gehele erfgoedveld daarbij te betrekken. Een goed voorbeeld daarvan was de aangegane samenwerking met de ErfgoedAcademie en Stichting Nederland Monumentenland voor de ontwikkeling van een e-learning platform voor erfgoed vrijwilligers. Dit initiatief werd ondersteund met een bijdrage van het ministerie van OC&W. Gezien de positieve economische ontwikkeling die zijn weerslag vond in hogere beurskoersen ontwikkelde het vermogen dat door de NMO wordt beheerd zich in 2019 voorspoedig onder toezicht van de beleggingscommissie. Graag wil ik namens het bestuur en de medewerkers dank uitspreken aan Robert Quarles van Ufford die als directeur de NMO de afgelopen 5 jaar heeft geleid.

Bij het schrijven van dit voorwoord bevindt de wereld zich in het midden van de COVID-19 pandemie die veel gevolgen zal hebben, ook voor de monumentenwereld. Door de visie en de grote inzet van het bestuur, het bureau van de NMO en onze leden gedurende de afgelopen jaren is de NMO een gevestigd en open samenwerkingsverband geworden dat in de komende periode een belangrijke rol kan spelen in de monumentenwereld.

Anton Valk,
Voorzitter bestuur NMO

Naarden vesting

Over de Nationale Monumentenorganisatie (NMo)

De Nationale Monumentenorganisatie (NMo) is een Nederlandse vereniging van monumenten beherende en exploiterende organisaties die staat voor het behoud, duurzaam gebruik en de toegankelijkheid van monumenten. De NMo verenigt organisaties op het gebied van monumentenbeheer in Nederland. Hiermee voorziet de vereniging sinds haar oprichting in 2014 in een grote behoefte, aangezien de Nederlandse monumentenwereld van oorsprong versnipperd is.

De Nederlandse monumenten zijn, naast de Rijksoverheid en enkele tientallen grotere gespecialiseerde of geografisch gesegmenteerde organisaties, in het bezit van gemeenten en vele kleine organisaties, stichtingen of particulieren.

Het doel van de NMo is om samen te werken, de krachten te bundelen en schaalvergroting te creëren zodat de Nederlandse monumentenwereld beter en efficiënter wordt en draagvlak voor dit erfgoed wordt vergroot.

De NMo richt zich in haar strategie en werkwijze op de lange termijn en kiest voor een duurzaam beheer en exploitatie van monumenten. De vereniging beperkt haar werkgebied niet tot een bepaald thema of een bepaalde geografische regio in Nederland en daarmee onderscheidt het zich van andere monumentenorganisaties.

In 2013 gaf de Rijksoverheid te kennen een substantieel pakket Rijksmonumenten te willen afstoten. In april 2014 werd met het doel deze monumenten te verkrijgen de NMo opgericht in de vorm van een vereniging. Om mogelijke conflicten met de statutaire doelstellingen van de individuele leden te vermijden, werd in 2014 een separate Stichting Monumentenbezit (SMB) opgericht om het eigendom en beheer van het pakket van 29 Rijksmonumenten onder te brengen. Doel, functie en governance voor beide organisaties werden voor de oprichting in statuten vastgelegd.

Op 15 januari 2016 werden 29 monumenten aan de NMo overgedragen, voorzien van een instandhoudingsvermogen voor onderhoud en restauratie. De portefeuille van 29 monumenten is ondergebracht bij de SMB, welke sindsdien voor de exploitatie en het onderhoud van deze monumenten zorgt.

Het vermogen ten behoeve van de instandhouding van de inmiddels 30 monumenten wordt sindsdien vanuit de NMo beheerd door drie gerenommeerde, Nederlandse vermogensbeheerders.

Visie en strategische speerpunten

De NMo-Beleggingscommissie monitort de wijze waarop de beleggingsmandaten van deze vermogensbeheerders worden uitgevoerd. De richtlijnen voor het beheer van het vermogen zijn vastgelegd in een Beleggingsstatuut.

Uit het vermogen ontvangt de SMB een vast en zo mogelijk te indexeren jaarlijks bedrag ter dekking van dagelijks en langjarig onderhoud, en de NMo een jaarlijkse, toelage ter dekking van haar de basiskosten voor de organisatie.

De NMo kent een open toetredings structuur met statutair vastgelegde toetredingscriteria. De NMo is het aanspreekpunt voor acquisitie van nieuwe monumenten, die daarna kunnen worden ondergebracht in de SMB of bij leden van de NMo.

In november 2018 werd de Oostkerk te Middelburg op deze wijze toegevoegd.

Leden van de NMo

De leden van de NMo verschillen onderling: specialistisch, nationaal, regionaal of lokaal. Dat geeft een interessante complementariteit en kruisbestuiving. Het doel is om dit ledenaantal te laten groeien.

In 2019 hebben wij de volgende monumentenorganisaties verwelkomd als nieuw lid van de NMo:

Stichting Het Drentse Landschap (en daarmee Stichting Oude Drentse Kerken),
Stichting Het Utrechts Landschap (en daarmee Stichting De Utrechtse Molens en Stichting Kasteel Loenersloot),
Stichting Het Limburgs Landschap,
Stichting Het Begijnhof,
Stichting Oude Zeeuwse Kerken en
Het Oversticht.

Daarmee werd het jaar afgesloten met 16 leden.

In 2016 heeft het bestuur een meerjarenvisie en strategie 2016 - 2021 vastgesteld, die de leidraad is voor de jaarplannen. Met dit plan heeft de NMo zich met name gericht op het verbinden van bestaande leden en het laten aanhaken van nieuwe leden. De strategische speerpunten zijn:

1. Verwerving en organiseren duurzaam beheer monumenten
2. Het ontwikkelen van een Nationaal Monumenten Portaal (NMP) gericht op het grote publiek
3. Diensten die de NMo efficiënter en mogelijk beter kan leveren dan de individuele leden of andere organisaties zoals taxaties, inspecties en 'second opinions'
4. Activiteiten voor kennisdeling met de brede monumentenwereld
5. Vermogensbeheer

Verwerving en organiseren duurzaam beheer monumenten

Overheden zien het beheer van monumenten, die doorgaans hoge instandhoudingskosten kennen, veelal niet meer tot hun kerntaak. Dit gold allereerst voor de genoemde 29 van het Rijk verworven monumenten, maar we zien deze tendens ook bij lagere overheden.

De NMo richt zich erop een logisch aanspreekpunt te zijn voor het afstoten van monumenten door overheden naar één van haar leden of de Stichting Monumenten Bezit. Het is het alternatief dat aanslaat in deze tijd waarin overheden enerzijds willen afslanken, maar anderzijds een antwoord willen zien op de grote belangstelling van het publiek voor cultureel erfgoed. De NMo kan ook een rol spelen in de verwerving van (portfolio's van) monumenten van private instellingen en particulieren. De afspraak is dat de SMB alleen de monumenten opneemt die niet efficiënter bij leden geplaatst kunnen worden of waarvan de eigenaar of één van de leden wil dat deze bij de SMB worden geplaatst. Het verwervingsproces is vastgelegd in een protocol dat door het bestuur is goedgekeurd en dat regelmatig getoetst wordt. De SMB accepteert in beginsel alle typen monumenten en opereert voor wat betreft de exploitatie en het onderhoud van de door de NMo verworven en vervolgens aan de SMB overgedragen monumenten op arm's length van de NMo. Hierbij wordt een optimale governance en een verantwoord risicomangement gewaarborgd. De gevraagde hoogte van een instandhoudingsvergoeding per monument kan bij de verwerving gebaseerd zijn op synergie en portfoliovoordelen die individuele leden kunnen bieden.

Oostkerk, Middelbrug

Foto: TVR

Nationaal Monumentenportaal

Veenhuizen

In 2019 is duidelijk geworden dat het Rijksvastgoedbedrijf de vervreemding van het Rijksvastgoed in Veenhuizen middels een openbare inschrijving zal laten verlopen. Dit proces is in 2019 gestart. Het partnerschap 'De Nieuwe Rentmeester Veenhuizen', bestaande uit de NMo, Het Drentse Landschap en BOEi, heeft in 2016 reeds te kennen gegeven om als professionele partijen de toekomst van het ensemble Veenhuizen te kunnen willen waarborgen. Voor de toekomst van Veenhuizen is het partnerschap van mening dat het van belang is dat Veenhuizen als ensemble geborgd wordt, dat de regie bij één partij blijft en dat blijvend wordt ingezet op het laden van het gebied en (door)ontwikkeling.

Overige acquisitiesgesprekken

In 2019 heeft de NMo nog enkele gesprekken gevoerd met partijen die een vervreemding van hun monumentaal vastgoed overwegen.

Het Nationaal Monumenten Portaal (NMP) werd in december 2018 gelanceerd. Het NMP startte als een vraag- en aanbodwebsite voor koop en verhuur van monumenten. Verschillende makelaars, die regelmatig monumenten in hun portefeuille hebben en kennis hebben van dit bijzondere type onroerend goed, sloten zich aan op het NMP. Aan hen wordt voor deze service een vergoeding gevraagd, dat het onderhoud van het portaal ten goede komt.

Inmiddels is het NMP uitgegroeid tot een gebruiksvriendelijk monumentenplatform voor alle Nederlanders die van monumenten houden. Het portaal is een concrete uitwerking van de rol van de NMo als verbindende organisatie in de monumentensector die wil voorkomen dat monumenten leeg komen te staan en uiteindelijk teloorgaan.

Het NMP verbindt het publiek met monumenten en organisaties die daaraan gerelateerd zijn. Zo kan de online bezoeker van het NMP, naast vraag- en aanbod, kennisnemen van de diverse overnachtings- en evenementenlocaties in monumenten. Ook biedt het NMP de online bezoeker een uitgebreide activiteitenagenda aan die eenvoudig erfgoedactiviteiten van alle deelnemers aan het portaal inzichtelijk maakt.

Het NMP fungeert als een doorgeefluik en biedt de online bezoeker een eenvoudige route door monumentenland. Verschillende, door NMo geselecteerde 'preferred partners' hebben zich in de loop der tijd aangesloten.

Bijna dagelijks wordt door de medewerkers op het bureau aan het onderhouden en uitbouwen van het

Flyer: Tvr

NMP gewerkt. Daarmee blijft het aanbod actueel en de gebruiksvriendelijkheid gewaarborgd.

In 2019 is het aanbod aan monumenten te koop/te huur gegroeid van 140 naar 300 monumenten. Het aantal gekoppelde makelaars is in 2019 meer dan verdubbeld: van 20 naar 46. Daarnaast heeft een zestal makelaars van de mogelijkheid gebruik gemaakt om enkele losse objecten op het portaal te plaatsen gedurende het jaar. Voor de aangesloten makelaars is in 2019 een inhoudelijke trainingsdag georganiseerd in Utrecht. Deze dag werd mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Utrecht. Aan de dag namen 15 aangesloten makelaars deel.

Het aantal 'Preferred Partners' dat aangesloten is bij het NMP groeide tot vier betrokken partijen: Donatus Verzekeringen, Van Lanschot,

“Het NMP fungeert als een doorgeefluik en biedt [...] een eenvoudige route door monumentenland”

Antea Group en Van Draeckeburgh. Mede dankzij deze betrokken partners was het mogelijk om het portaal te onderhouden en te professionaliseren. Zo kon bijvoorbeeld het bureau INTK ingezet worden om de online zichtbaarheid van het portaal te verbeteren. Het bestuur is Van Lanschot, Donatus Verzekeringen, Antea Group en Van Draeckeburgh bijzonder dankbaar voor de betrokkenheid en bijdrage aan de instandhouding van de groei van het NMP.

>

Dankzij de goede zorgen van webdesigner We Have A Plan (WHAP) groeit het NMP gestaag en zonder problemen.

In 2019 is met behulp van het bureau INTK professioneel ingezet op het vergroten van het aantal bezoekers van het portaal. INTK zet op professionele wijze de Google Ad Grants in die aan de NMo als ANBI beschikbaar worden gesteld. Dit heeft geresulteerd in ruim 8.000 unieke bezoekers per maand. De gemiddelde tijd die bezoekers spenderen op het portaal is lang: 4,5 minuut.

In 2019 werd een nieuwe API-koppeling gemaakt met de activiteitenkalender van NMo-lid Staatsbosbeheer. Ook werd besloten een automatische koppeling te maken met de activiteitenagenda van Geldersch Landschap & Kasteelen, hetgeen in 2020 uitgevoerd zal worden.

Kennisdeling

Het uitwisselen van kennis en ervaring over monumentenbeheer bevordert samenwerking tussen de leden en komt daarnaast ook de monumentensector als geheel ten goede. De NMo streeft er voorts naar om belangstelling voor monumenten te creëren bij het publiek. Waar mogelijk zal de NMo initiatieven ontplooiën of ondersteunen die de publieke aandacht voor monumenten vergroten op belangrijke evenementen.

Met het oog hierop heeft de NMo zogenaamde 'NMo NU'-bijeenkomsten ontwikkeld en de leergang Effectief Monumentenbeheer.

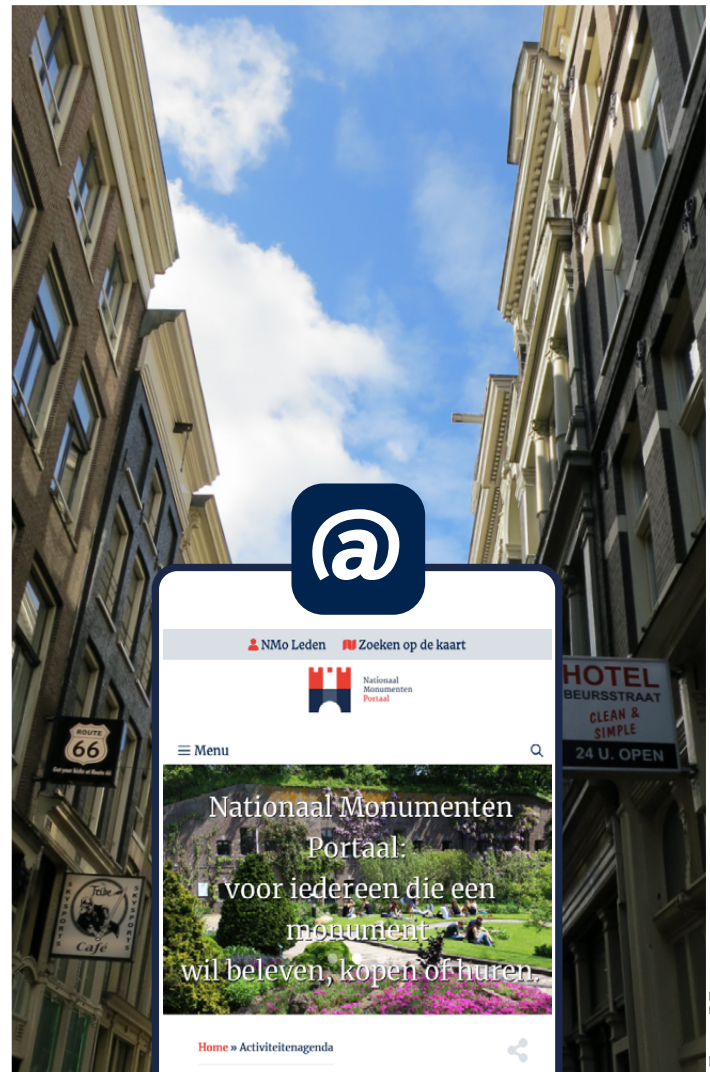

Foto: DZ

NMo NU is een kennisbijeenkomst voor leden van de NMo én niet-leden over actuele onderwerpen uit de monumentenzorg en gratis toegankelijk. Per seizoen vindt tenminste één NMo NU bijeenkomst. Een NMo NU bijeenkomst wordt gemiddeld door 80 deelnemers uit het monumentenveld bezocht en afgesloten met een netwerkborrel.

Deze bijeenkomsten maken inmiddels een vast onderdeel uit van de landelijke bijeenkomstenkalender voor betrokkenen in de monumentensector. De NMo NU-bijeenkomsten voorzien daarmee in een behoefte aan verdieping en kennisdeling en de afsluitende netwerkborrel nadien draagt bij aan het onderlinge contact tussen erfgoedprofessionals.

De door NMo ontwikkelde leergang Effectief Monumentenbeheer is een praktische training voor medewerkers van monumentenorganisaties die lid zijn van de NMo. Deze training biedt bovendien een kijkje in de keuken bij een collega-lid van de NMo. Bijvangst is het onderling contact dat ontstaat tussen de leden, dat zeer welkom is. De leergang werd na de eerste editie (2018) grondig geëvalueerd en waar nodig aangepast en uitgebreid.

In samenwerking met de ErfgoedAcademie en Stichting Nederland Monumentenland werd een aanvraag geschreven voor de ontwikkeling van een e-learning platform voor erfgoedvrijwilligers. Aan het eind van het jaar werd hiervoor door het Ministerie van OCW groen licht gegeven.

Dit platform stelt vrijwilligers in staat om thuis gethematiseerde lesmodules te volgen over allerlei onderwerpen binnen het erfgoed. Het platform is geschoeid op 'Leer je Groen' van de VBNE en zal, wanneer het in 2020 wordt gelanceerd, aangesloten worden op dit 'groene' e-learningplatform.

De NMo is het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Stichting Thurkow Fonds en de Kattendijke/Drucker Stichting zeer dankbaar voor hun bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van bovenstaande initiatieven op het gebied van kennisdeling.

Afsluiting Effectief Monumentenbeheer/Trompsburg

Foto: TVR

NMo NU bijeenkomsten

In 2019 werden vier NMo NU kennisbijeenkomsten aangeboden. De eerste was de tiende NMo NU bijeenkomst sinds de oprichting van de vereniging:

NMo NU 10 - Kerkenvisies

Een impuls voor de toekomst van monumentale kerkgebouwen in Nederland.

Deze NMo Nu vond plaats op een passende locatie, namelijk de kerkzaal van De Wittenberg, de voormalige Evangelisch-Luthers Diaconie Oude Mannen- en Vrouwenhuis te Amsterdam. Vanuit het perspectief van de Rijksoverheid is ingegaan op het hoe, wat en waartoe van het instrument kerkenvisie. Hoe zo'n integrale kerkenvisie er dan in de praktijk uitziet is gedeeld aan de hand van een reeds uitgewerkte visie. Dat het herbestemmen van leegstaande kerkgebouwen een proactieve en ondernemende geest vergt en hart voor de lokale gemeenschap, is vanuit het perspectief van de ondernemer belicht.

NMo NU 11 - Energietransitie en (Wereld)erfgoed

Wat betekent de overgang naar een duurzaam energiesysteem voor het Nederlandse (Wereld)erfgoed?

Deze NMo NU is georganiseerd in samenwerking met de Stichting Werelderfgoed Nederland. Aan de orde kwam welke waarden diverse betrokkenen aan erfgoed toekennen, hoe je dit in beeld kunt krijgen en hoe belangrijk het is om dit als basis voor toekomstscenario's te nemen. Monumenten zijn de uitzondering op de regel en vergen daarom een bijzondere denkwijze als het aankomt op duurzaam

herontwikkelen. Met een overzichtelijke vergelijking van de hoeveelheid energie die verschillende duurzame en minder duurzame bronnen leveren, werd meteen duidelijk dat hernieuwbare energiebronnen ruimte vergen. De impact op ons cultuurlandschap zal dus enorm zijn. Het is de zoektocht waar je dit soort bronnen en in welke hoeveelheid kunt plaatsen. Met een historisch overzicht van energielandschappen werd duidelijk dat de weerstand tegen de energietransitie vooral ligt in het feit dat de energieproductie weer zeer zichtbaar wordt, zoals in het verleden eigenlijk ook de houtkap en veenontginning.

NMo NU 12 - Overheid en professionele erfgoed-eigenaren

Hoe willen we in de toekomst samenwerken aan de instandhouding van monumenten?

Professionele erfgoedeigenaarschap wordt door de rijksoverheid gestimuleerd. Een voorbeeld is de instandhoudingssubsidie. Deze Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM) zal in 2020 door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Ministerie van OCW uitvoerig worden geëvalueerd. Van dit moment gebruik makend is onder andere gediscussieerd over een aantal wensen, zoals goedgekeurde SIM-plannen van POM's vergunningsvrij maken of bij goedgekeurde SIM-plannen meteen aangeven of er een vergunning nodig is, de continuïteit van de SIM en SIM-budgetten, profiteren van de ervaringen van 'groene POM's' met de SNL-regelingen en de SIM tot nu toe en verbeteren van de SIM voor groen-aanvragen, Governance Code voor POM's (social return of investment). Daarnaast is ingegaan op de behoefte aan meer zekerheid binnen de regeling, het

financiering van te verwerven objecten, meer aandacht voor provinciale en gemeentelijke monumenten en meer aandacht voor het grote verschil in groen en rood binnen het beleid.

Ook kwamen tips voor de overheid aan de orde op het gebied van kennisborging en ontwikkeling en werd aan POM's het advies meegegeven om vooral samen te werken en je als organisaties open te stellen naar elkaar en elkaars belangen, welke vaak meer overeenkomsten dan verschillen vertonen, te respecteren. Verder werd ingegaan op de vraag wat een verdergaand verzelfstandigde professionele erfgoedbeheerder kan teruggeven aan de overheid en maatschappij. Transparantie, verantwoording op hoofdlijnen en het betrekken/informereren van de overheid/maatschappij kwamen daarbij aan bod.

NMo NU 13 - Monumenten in het licht
Hoe verlicht je een historisch in- en exterieur goed en wat levert dat op?

Deze NMo Nu is gecombineerd met een studiedag van de Stichting Het Nederlandse Interieur en is mede mogelijk gemaakt door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Provincie Zuid-Holland, de Gemeente Dordrecht en het Dordts Patriciërshuis. Het hoofdprogramma vond plaats in het Dordrechts Museum. Naast eigentijdse toepassingen als ledlampen werd tijdens de studiedag ook stilgestaan bij hoe het vroeger was. Er werd uitgebreid ingegaan op hulpmiddelen als spiegels en reflecterende verfkleuren die in vorige eeuwen zijn gebruikt om in het donker beter te kunnen zien. Er werd inzichtelijk gemaakt aan de hand van de diversiteit aan monumenten dat verlichten vraagt

om specifieke kennis en om innovatieve en duurzame toepassingen. Naast het interieur kwam ook het verlichten van het exterieur van monumenten uitgebreid aan bod. Afsluitend werd een aantal praktijkvoorbeelden belicht. De dag werd besloten met de vertoning van de film *Das Licht des Königs* – met dank aan Käthe Klappenbach van Stiftung Preußische Schlösser und Gärten – en een bezoek aan Huis Van Gijn. Voor de borrel werd het gezelschap ontvangen in Het Dordts Patriciërshuis.

Leergang Effectief Monumentenbeheer

In 2019 vond de tweede editie van de Leergang Effectief Monumentenbeheer plaats. Vanuit de verschillende lidorganisaties van de NMo hadden twaalf deelnemers zich aangemeld. De praktisch opgezette training vond plaats op diverse locaties, zowel van de NMo als van haar leden en ook op externe locaties. De deelnemers kregen op deze manier de kans om bij elkaar een kijkje in de keuken te nemen en van elkaar te leren. De Grote Kerk in Veere, Fort bij Rijnauwen, Paleis Soestdijk, het Eemklooster en Buitenplaats Trompenburgh waren de bijzondere en inspirerende locaties waar tegen een fraai decor de training kon plaatsvinden.

Alle deelnemers hebben de cursus met goed gevolg doorlopen. Een certificaat van deelname werd tijdens de eindafsluiting van de leergang op Buitenplaats Trompenburgh aan elke deelnemer aangeboden.

Vermogensbeheer en Financiën

Vermogensbeheer

Uitgangspunten van het vermogensbeheer van de NMo zijn vastgelegd in het in juli 2016 met de Tweede Kamer gedeelde Beleggingsstatuut. Daarin is het beleggingsbeleid van de NMo vastgelegd en tevens de wijze waarop het bestuur en de directie van de NMo invulling geven aan de realisatie van de beleggingsdoelstelling met in achtneming van de statutaire verenigingsdoelstelling. Het Beleggingsstatuut is vertaald in een beleggingsprofiel. Drie vermogensbeheerders voeren hun beleggingen uit in overeenstemming met het beleggingsprofiel. Periodiek, gemiddeld eens per vier jaar, voert een onafhankelijke externe partij een ALM-studie uit. Bij deze studie wordt gekeken of het beleggingsbeleid nog aansluit bij de beleggingsdoelstelling van de vereniging. Voor het laatst is deze studie in 2017 uitgevoerd.

Het Beleggingsstatuut is met een bestuursbesluit ingaande op 23 november 2018 aangepast (versie 1.6 van 31 oktober 2018) om ook van toepassing te zijn op nieuwverworven monumenten zoals de Oostkerk in Middelburg.

Conform het vastgestelde Beleggingsstatuut werd gedurende het gehele jaar 2019 gematigd defensief belegd. Om de risico's die zijn verbonden aan elke vorm van beleggen beheersbaar te maken, is zo gespreid mogelijk belegd. Met de drie vermogensbeheerders zijn gelijke bandbreedtes afgesproken, passend bij het profiel gematigd defensief beleggen. Het beleggingsstatuut is bij ieder van de drie vermogensbeheerders onderdeel gemaakt van een vermogensbeheercontract.

Doelstelling van het vermogensbeheercontract is om het (geïndexeerde) Bestemmingsfonds tenminste op gelijk niveau te houden en tevens voldoende rendement te behalen om aan de uitgavenverplichtingen te kunnen voldoen overeenkomstig de in het Beleggingsstatuut vastgelegde spendingrule. Het gaat hier om jaarlijkse uitkering van 2% van het geïndexeerde vermogen aan de SMB plus 0,2% ter dekking van een deel van de bureau- en managementkosten van de NMo. Hogere beleggingsopbrengsten (boven de genoemde 2,2 %) worden gereserveerd voor jaren dat onvoldoende rendementen worden behaald.

Een Beleggingscommissie, bestaande uit een aantal van buiten het bestuur aangetrokken onafhankelijke deskundigen, adviseerde het bestuur en de directie van de NMo in 2019 over het beleggingsbeleid. Deze commissie kwam in 2019 twee keer bijeen. De Beleggingscommissie brengt periodiek haar advies uit aan het bestuur en aan de directeur van de NMo. Op 7 maart 2019 vond de jaarlijkse eendaagse bijeenkomst plaats om de jaarresultaten van de vermogensbeheerders door te nemen. Op basis daarvan werd conform het Beleggingsstatuut een advies uitgebracht aan bestuur en directie op 19 maart. Het advies is vervolgens besproken in de bestuursvergadering van 10 mei 2019. Op basis daarvan hebben aansluitend de jaarlijkse betalingen voor regulier en groot onderhoud aan de SMB plaatsgevonden en is de jaarlijkse indexatie vastgesteld. Met elk van de vermogensbeheerders vond gedurende het jaar nog een voortgangsgesprek plaats waarbij twee leden van de Beleggingscommissie de

vermogensbeheerders bezochten. In het geval dat een vermogensbeheerder of de Beleggingscommissie en directeur buiten de vaste overlegmomenten vragen hadden, vond tussentijds overleg plaats.

Financiën en risicobeheer

Momenteel houdt de corona-crisis Nederland en de rest van de wereld in zijn greep. De Nederlandse overheid heeft maatregelen genomen, maar de uitkomst en het effect van de maatregelen is op dit moment onzeker. De opbrengsten uit de beleggingen van het vermogen zijn een belangrijke financiële bron voor de Vereniging. Daarnaast leveren inkomsten uit het NMP en contributies van leden een belangrijke bijdrage op de kasstroom. Op de korte termijn verwacht de vereniging hierin geen grote veranderingen. De vooruitzichten voor de langere termijn zijn op dit moment onzeker en niet kwantificeerbaar, waarbij verwachte implicaties hoofdzakelijk zullen toezien op de beleggingsrendementen en mogelijk nadere afspraken met externe fondsen. Het bestuur en de directie houden de situatie nauwkeurig in de gaten. De omstandigheden als gevolg van het corona-virus veranderen in snel tempo en de impact ervan op de NMo zullen de komende tijd steeds duidelijker worden en zullen mogelijk afwijken van de huidige verwachtingen. Aangezien deze situatie niet kon worden voorzien op balansdatum is de eventuele impact hiervan op de NMo niet verwerkt in de jaarrekening per 31 december 2019. Gegeven de hoge mate van onzekerheid over de ontwikkeling van de coronacrisis is het ook niet mogelijk een redelijke schatting te geven van de impact hiervan op de NMo. Op basis van de huidige inschatting van het bestuur is er op dit

moment geen indicatie dat de NMo haar operationele activiteiten in de huidige corona-crisis zonder externe steun niet zou kunnen voortzetten.

Bij het uitvoeren van de activiteiten maakt de NMo gebruik van financiële instrumenten, die de vereniging blootstellen aan koersrisico's, valutarisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten.

Koersrisico; de beleggingsportefeuille wordt beheerd door een drietal professionele vermogensbeheerders. De beleggingsportefeuille is opgebouwd uit een evenwichtige samenstelling van verschillende fondsen met als doel het koersrisico zoveel mogelijk te mitigeren.

Valutarisico; om de invloed van valutabewegingen op de resultaten van de fondsen waarin wordt belegd te verkleinen, wordt overwegend in fondsen belegd waarvan de waarde wordt uitgedrukt in euro.

Kredietrisico; dit risico wordt gelopen als een beoogd lid niet aan haar betalingsverplichting voldoet. De NMo heeft daarmee geen significante concentratie van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico; de liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Het vermogensbeheer wordt uitgevoerd door een drietal onder toezicht staande en te goeder naam en faam bekendstaande vermogensbeheerders, waarmee het liquiditeitsrisico tot een minimum wordt beperkt.

Risico op niet naleven van wet- en regelgeving: de vereniging opereert niet in een omgeving met complexe regelgeving. Er zijn geen risico's die voortvloeien uit wetten en regels die een directe invloed hebben op de organisatie en/ of de processen van de NMo.

Financiën algemeen

De NMo is voor dekking van de exploitatiekosten, naast de inkomsten uit contributies, dienstverlening (in 2019 met name collectieve taxaties), inkomsten vanuit de preferred partners van het NMP alsook inkomsten uit trainingen, grotendeels afhankelijk van de opbrengsten uit het vermogen. De NMo heeft zich in haar beleggingsstatuur verplicht jaarlijks 2% van de ontvangen instandhoudingsbijdrage beschikbaar te stellen aan de Stichting Monumenten Bezit. Door het bestuur van de vereniging is besloten dat de instandhoudingsbijdrage jaarlijks wordt geïndexeerd voor inflatie (met index conform CPI), zodat naast het Bestemmingsfonds (het ontvangen vermogen van het Rijk) voor deze indexatie een aparte Bestemmingsreserve wordt bijgehouden.

Het resultaat uit belegd vermogen is over het boekjaar 2019 is € 7.498.920,-. Het boekjaar 2019 is voor de NMo een goed beleggingsjaar geweest met positieve gevolgen voor de Bestemmingsreserve. Beursfluctuaties blijven van invloed op het behaalde rendement en is daarmee het voornaamste risico dat van invloed is op de financiële positie van de NMo.

De inkomsten uit contributies stegen door aanwas nieuwe leden tot bijna € 34.000,-. Inkomsten uit dienstverlening stegen door inkomsten uit het NMP,

taxaties en trainingen. Met name afschrijvingen op het in december geïntroduceerde NMP zorgden voor verhoogde kosten. De verwachting voor 2020 is dat de inkomsten uit het NMP verder zullen stijgen.

Verdere gegevens over de financiën zijn te vinden in de jaarrekening 2019.

Contributies 2019

De contributie voor het jaar 2019 is ongewijzigd ten opzichte van 2018.

Financiële verslaglegging

De jaarrekening van de NMo is in overeenstemming met de in Nederland geldende richtlijn RJ 640 Organisaties zonder winststreven. In de verslaggeving door de NMo zijn geen elementen van subjectiviteit aanwezig, waardoor er geen risico's en onzekerheden die van invloed zijn op de betrouwbaarheid van de interne en externe verslaggeving.

Audit, accountant

In de tweede helft van 2019 werd een accountantscontrole uitgevoerd en een bestuursverslag opgesteld dat diende als basis voor de audit 2018 die in de koopovereenkomst d.d. 15 januari 2016 is afgesproken. Nadat een goedkeurende accountantsverklaring was verkregen is ook de rest van dit audit-traject doorlopen. De complete audit-documentatie is vervolgens aangeboden aan de directeur-generaal Rijksvastgoedbedrijf, mevrouw Annet Bertram.

Organisatie en governance

Bestuur en beleggingscommissie *In 2019 bestond het bestuur van de NMo uit de volgende leden:*

Anton Valk,
voorzitter (onafhankelijk)

Carlo Huijts,
penningmeester

Johan Blom,
secretaris

Kees Lever,
bestuurslid

Sylvia Pijnenborg,
bestuurslid

Marc van den Tweel,
bestuurslid

Peter van den Tweel,
bestuurslid

In 2019 kwam het bestuur vijfmaal bijeen: op 1 februari, 10 mei, 27 september, 18 november en 6 december. Op 27 september werd tevens een Algemene Ledenvergadering gehouden. Alle vergaderingen vonden plaats in het Eemklooster waar het kantoor van de NMo is gehuisvest.

De beleggingscommissie adviseert het bestuur over het beleggingsbeleid conform het daarvoor afgesproken statuut. In 2019 bestond de beleggingscommissie uit Fedde Koster, Jeppe Machielsen en Karel Neukirchen.

Directie

NMo directeur Robert Quarles van Ufford nam per 1 oktober 2019 afscheid van de NMo. Reden was dat hij tijdens de General Assembly van de Organisation of World Heritage Cities (OWHC) in Krakau, Polen, verkozen werd tot de nieuwe secretaris-generaal van de OWHC.

Het bestuur is hem zeer erkentelijk voor zijn bijdrage aan de eerste, belangrijke jaren van het bestaan van de NMo. In 2019 is de procedure voor de werving van een nieuwe directeur gestart. Bij het ter perse gaan van dit jaarverslag is inmiddels Marlo Reeders aangesteld als opvolger van Robert Quarles van Ufford.

Personeel

In 2019 telde de NMo drie medewerkers:

Erik Luijendijk, Manager Strategie & Ontwikkeling

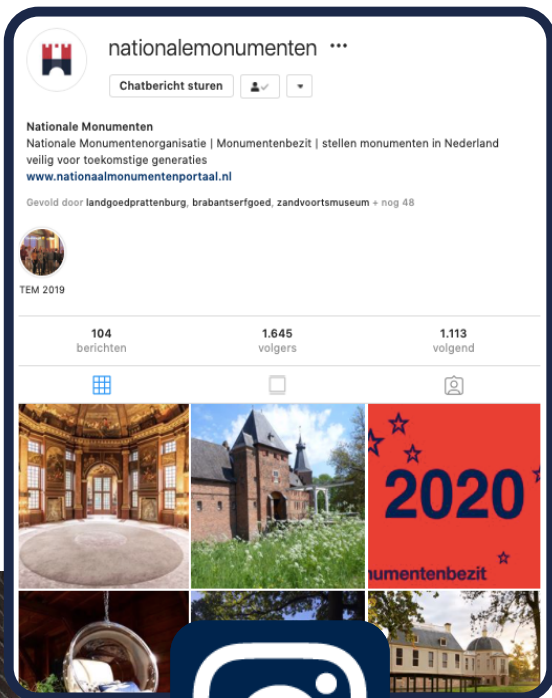
Arne Tiemersma, Adviseur Nationaal Monumentenplatform

Erika de Kruijff, officemanager

In juni 2019 werd het arbeidscontract van de manager strategie en ontwikkeling omgezet in een contract voor onbepaalde tijd.

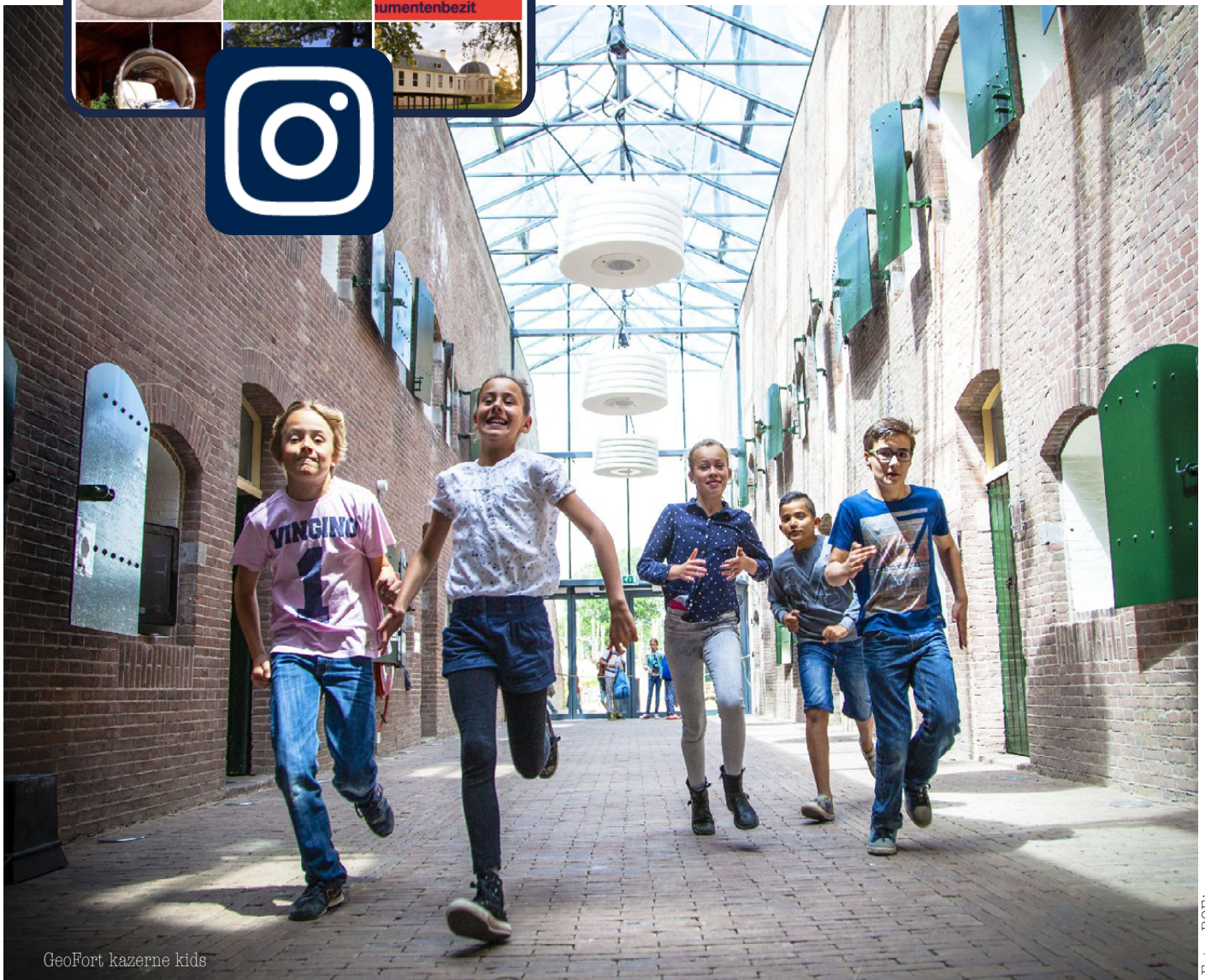
In 2019 maakte het team van de NMo gebruik van de adviesdiensten van Mike Verhoeven voor de groei en verdere ontwikkeling van het Nationaal Monumentenportaal. In december 2019 werd het arbeidscontract van Arne Tiemersma met 11 maanden verlengd.

Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

De NMo is een culturele ANBI die zich inzet voor cultureel-maatschappelijke doeleinden.

De NMo heeft derhalve geen commercieel winstoogmerk, maar gebruikt eventuele positieve resultaten uit ondernomen activiteiten en vormen van dienstverlening om initiatieven te ontplooiën ten dienste van de cultureel-maatschappelijke doelstelling van de NMo.

GeoFort kazerne kids

Foto: BOEi

Jaarrekening 2019

Jaarrekening 2019

**Vereniging Nationale Monumentenorganisatie
Daam Fockemalaan 22
3818 KG AMERSFOORT**

Jaarrekening 2019

INHOUDSOPGAVE

1. Jaarrekening

- 1.1 Balans per 31 december 2019
- 1.2 Staat van baten en lasten over 2019
- 1.3 Toelichting op de jaarrekening
- 1.4 Toelichting op de balans
- 1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

2. Overige gegevens

- 2.1 Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat
- 2.2 Controleverklaring

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.1 Balans per 31 december 2019

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA	<u>31 december 2019</u>		<u>31 december 2018</u>	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Immateriële vaste activa</i>				
Nationaal Monumenten Portaal	<u>71.477</u>	71.477	<u>90.630</u>	90.630
<i>Materiële vaste activa</i>				
Inventaris	<u>1.590</u>	1.590	<u>1.447</u>	1.447
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Debiteuren	9.747		2.662	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-		2.048	
Overige vorderingen	67.786		91.754	
Overlopende activa	<u>3.491</u>		<u>700</u>	
		81.024		97.164
<i>Effecten</i>		70.464.927		64.380.821
<i>Liquide middelen</i>		52.842		63.475
Totaal activazijde		<u><u>70.671.860</u></u>		<u><u>64.633.537</u></u>

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.1 Balans per 31 december 2019

(Na resultaatbestemming)

PASSIVA	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
<i>Besteedbaar vermogen</i>				
Bestemmingsreserves	6.978.097		900.420	
Overige reserve	<u>-266.553</u>		<u>-191.607</u>	
		6.711.544		708.813
<i>Vastgelegd vermogen</i>				
Bestemmingsfondsen	<u>62.520.250</u>		<u>62.520.250</u>	
		62.520.250		62.520.250
Langlopende schulden				
Overige schulden	<u>44.000</u>		<u>88.000</u>	
		44.000		88.000
Kortlopende schulden				
Aflossingsverplichtingen	44.000		44.000	
Crediteuren	3.849		4.290	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.748		-	
Overige schulden	<u>1.344.469</u>		<u>1.268.184</u>	
		1.396.066		1.316.474
Totaal passivazijde		<u><u>70.671.860</u></u>		<u><u>64.633.537</u></u>

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.2 Staat van baten en lasten over 2019

	2019	Begroting 2019	2018
	€	€	€
Baten als tegenprestatie voor leveringen	131.759	134.720	22.266
Subsidiebaten	-	-	40.459
Overige baten	62.615	24.500	74.132
Baten	194.374	159.220	136.857
Inkoopwaarde geleverde producten	44.948	41.528	51.553
Bestedingen doelstelling	55.046	22.500	15.184
Activiteitenlasten	99.994	64.028	66.737
Personeelskosten	200.757	185.000	197.245
Afschrijvingen immateriële vaste activa	19.153	21.760	1.239
Afschrijvingen materiële vaste activa	494	440	439
Huisvestingskosten	9.203	9.500	8.690
Verkoopkosten	23.095	2.750	14.017
Kantoorkosten	11.514	8.250	10.417
Algemene kosten	33.654	37.500	29.805
Beheerslasten	297.870	265.200	261.852
Exploitatieresultaat	-203.490	-170.008	-191.732
Afdracht Stichting Monumenten Bezit	-1.292.039	-1.292.039	-1.215.057
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	7.498.920	1.421.242	-1.826.914
Rentelasten en soortgelijke kosten	-660	-660	-770
Som der financiële baten en lasten Resultaat	6.002.731	-41.465	-3.234.473
Resultaat	6.002.731	-41.465	-3.234.473
Bestemming resultaat:			
Bestemmingsreserves	1.679.650	-	-671.995
Reserve beleggingen	4.398.027	-	-1.181.256
Overige reserve	-74.946	-41.065	-1.381.222
	6.002.731	-41.065	-3.234.473

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.3 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Organisatie

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie, statutair gevestigd te Amersfoort is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 60505338.

De vereniging is op 16 april 2014 opgericht. Op 23 december 2015 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden.

Doelstelling

De doelstelling van de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie wordt in artikel 2 van de statuten als volgt omschreven:

De vereniging heeft ten doel het behouden van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen voor toekomstige generaties en het versterken van de samenwerking tussen monument beherende organisaties door:

- a. het bevorderen, uitwisselen en opbouwen van kennis en deskundigheid over monumentenbeheer;
- b. het fungeren als een service organisatie voor monument beherende organisaties;
- c. het zijn van een aanspreekpunt voor derden die cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en onroerende zaken voortkomende op de publiekrechtelijke monumentenlijsten of andere gebouwen en onroerende zaken met een voor Nederland uitzonderlijke architectonische of historische betekenis, of onroerende zaken die deel uitmaken of samenhangen met voorgaande objecten, willen afstoten (of anderszins vragen hebben in relatie tot de continuïteit van hun bezit);
- d. het sluiten van overeenkomsten met de hiervoor genoemde partijen betreffende de koop en levering van stichting Monumenten Bezit of een van de leden van de vereniging, om de betreffende objecten vervolgens op tevoren overeengekomen wijze direct door te leveren;
- e. het beheer van de instandhoudingsbijdragen behorende bij de hiervoor onder c) genoemde objecten, zomede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De vereniging heeft ten doel het algemeen belang te dienen. De vereniging beoogt niet het maken van winst met het totaal van haar activiteiten die erop gericht zijn om haar doelstelling te verwezenlijken of te bevorderen.

Verbonden partijen

De Stichting Monumenten Bezit is een verbonden partij. Statutair is bepaald dat de vereniging zelf geen onroerende zaken in bezit houdt, maar deze doorlevert aan de Stichting Monumenten Bezit of één van de leden van de vereniging.

De in 2016 overgenomen monumentenportefeuille van het Rijksvastgoedbedrijf is in zijn geheel doorgeleverd aan de Stichting Monumenten Bezit. In de overdrachtakte is bepaald dat alle voorwaarden die op de levering door de Staat aan de Vereniging Nationale Monumenten Organisatie zijn opgelegd, ook op de Stichting Monumenten Bezit van toepassing zijn.

In de statuten van de Stichting Monumenten Bezit is bepaald dat de leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door het bestuur van de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie.

Onderlinge transacties betreffen het verstrekken van een lening door de Stichting aan de Vereniging en het verstrekken van de instandhoudingsbijdrage van de vereniging aan de Stichting.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.3 Toelichting op de jaarrekening

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Vereniging Nationale Monumentenorganisatie zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Bij het uitvoeren van de activiteiten maakt de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie gebruik van financiële instrumenten, die de vereniging blootstellen aan koersrisico's, valutarisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten.

Koersrisico

De beleggingsportefeuille wordt beheerd door een drietal professionele vermogensbeheerders. De beleggingsportefeuille is opgebouwd uit een evenwichtige samenstelling van verschillende fondsen met als doel het koersrisico zoveel mogelijk te mitigeren.

Valutarisico

Om de invloed van valutabewegingen op de resultaten van de fondsen waarin wordt belegd te verkleinen, wordt overwegend in fondsen belegd waarvan de waarde wordt uitgedrukt in euro's.

Kredietrisico

Kredietrisico wordt gelopen als een beoogd lid niet aan haar betalingsverplichting voldoet. De vereniging heeft daarmee geen significante concentratie van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Het vermogensbeheer wordt uitgevoerd door een drietal te goeder naam en faam bekend staande vermogensbeheerders, waarmee het liquiditeitsrisico tot een minimum wordt beperkt.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.3 Toelichting op de jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de stichting krachtens een financiële lease-overeenkomst het economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële lease-overeenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

De kortlopende vorderingen betreffen de vorderingen met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten (opgenomen onder de vlottende activa)

Beursgenoteerde effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen actuele waarde (reële waarde). De reële waarde van de effecten is gelijk aan de beurswaarde. Waardevermeerderingen van op actuele waarde gewaardeerde effecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt. Waardeverminderingen van op actuele waarde gewaardeerde effecten worden eveneens onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging. Het betreffen direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.3 Toelichting op de jaarrekening

Eigen vermogen

Besteedbaar vermogen

Het besteedbaar vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de vereniging is opgericht.

Vastgelegd vermogen

Het vastgelegd vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen dat is afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de vereniging zou zijn toegestaan. Als deze beperking door derden is aangebracht, wordt dit deel van het vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst- en verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij ander vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde vastgoedbeleggingen, de onder de vlottende activa opgenomen effecten.

Baten

Onder baten wordt verstaan de bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen of diensten na aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen, alsmede de baten uit hoofde van giften, subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.3 Toelichting op de jaarrekening

Bestedingen doelstelling

Onder de bestedingen doelstelling wordt verstaan de direct aan de doelstelling toe te rekenen lasten.

Beheerslasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenlasten

Onder pensioenlasten is het bedrag verantwoord dat voor de medewerkers moet worden afgedragen aan een pensioenuitvoerder.

Indien er, naar de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van de vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en kosten van uitgegeven en ontvangen leningen en tegoeden.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Nationaal Monumenten Portaal	Totaal 2019	Totaal 2018
	€	€	€
Aanschafwaarde	91.869	91.869	35.032
Cumulatieve afschrijvingen	-1.239	-1.239	-
Boekwaarde per 1 januari	<u>90.630</u>	<u>90.630</u>	<u>35.032</u>
Investerings	-	-	56.837
Afschrijvingen	-19.153	-19.153	-1.239
Mutaties 2019	<u>-19.153</u>	<u>-19.153</u>	<u>55.598</u>
Aanschafwaarde	91.869	91.869	91.869
Cumulatieve afschrijvingen	-20.392	-20.392	-1.239
Boekwaarde per 31 december	<u>71.477</u>	<u>71.477</u>	<u>90.630</u>

Afschrijvingspercentages:
Nationaal Monumenten Portaal

20 %

Het Nationaal Monumenten Portaal betreft de ontwikkeling van een digitale omgeving. Het doel hiervan om diensten te kunnen bieden aan externe partijen met betrekking tot het beheer van monumenten. Het portaal is per december 2018 in gebruik genomen.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Inventaris	Totaal 2019	Totaal 2018
	€	€	€
Aanschafwaarde	2.197	2.197	2.197
Cumulatieve afschrijvingen	-750	-750	-311
Boekwaarde per 1 januari	<u>1.447</u>	<u>1.447</u>	<u>1.886</u>
Investerings	637	637	-
Afschrijvingen	-494	-494	-439
Mutaties 2019	<u>143</u>	<u>143</u>	<u>-439</u>
Aanschafwaarde	2.834	2.834	2.197
Cumulatieve afschrijvingen	-1.244	-1.244	-750
Boekwaarde per 31 december	<u>1.590</u>	<u>1.590</u>	<u>1.447</u>

Afschrijvingspercentages:
Inventaris

20 %

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.4 Toelichting op de balans

	<u>31 dec. 2019</u>	<u>31 dec. 2018</u>
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Debiteuren		
Debiteuren	<u>9.747</u>	<u>2.662</u>
Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>-</u>	<u>2.048</u>
Voor de omzetbelasting is ervan uitgegaan dat gemiddeld de helft van de opbrengsten bestaat uit met omzetbelasting belaste prestaties. Vanuit deze veronderstelling is 50% van de in rekening gebrachte voorbelasting teruggevorderd.		
Overige vorderingen		
Nog te ontvangen dividendbelasting	64.921	91.238
Overige vordering	<u>2.865</u>	<u>516</u>
	<u>67.786</u>	<u>91.754</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	<u>3.491</u>	<u>700</u>
Effecten		
Beleggingen in liquiditeiten	6.356.780	8.375.752
Beleggingen in obligaties	37.418.960	30.641.853
Beleggingen in aandelen	24.139.052	21.703.671
Beleggingen in onroerend goed	1.390.571	2.611.225
Beleggingen in grondstoffen	<u>1.159.564</u>	<u>1.048.320</u>
	<u>70.464.927</u>	<u>64.380.821</u>
Liquide middelen		
Rekening courant SNS bank	52.842	8.365
Spaarrekening SNS bank	<u>-</u>	<u>55.110</u>
	<u>52.842</u>	<u>63.475</u>

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.4 Toelichting op de balans

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Besteedbaar vermogen

	2019	2018
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve indexering instandhoudingsbijdrage	3.761.326	2.081.676
Bestemmingsreserve beleggingen	3.216.771	-1.181.256
	<u>6.978.097</u>	<u>900.420</u>

Bestemmingsreserve indexering instandhoudingsbijdrage

Stand per 1 januari	2.081.676	2.753.671
Bestemming resultaat boekjaar	1.679.650	-671.995
Stand per 31 december	<u>3.761.326</u>	<u>2.081.676</u>

Deze bestemmingsreserve is door het bestuur gevormd om de uitkering van de van het Rijk ontvangen instandhoudingsbijdrage te kunnen indexeren. In 2018 heeft het bestuur, op advies van de beleggingscommissie, besloten om voor de jaarlijkse indexatie van de instandhoudingsbijdrage de CPI van het betreffende boekjaar aan te houden. Voor 2019 bedraagt deze 2,6% (2018: 1,7%). Het bestuur heeft een beperkte bestedingsmogelijkheid gegeven aan deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve beleggingen

Stand per 1 januari	-1.181.256	-
Bestemming resultaat boekjaar	4.398.027	-1.181.256
Stand per 31 december	<u>3.216.771</u>	<u>-1.181.256</u>

Deze bestemmingsreserve is door het bestuur gevormd om zowel positieve als negatieve koersontwikkelingen van de beleggingsportefeuille te neutraliseren. De mutatie op deze reserve is het beleggingsresultaat na aftrek van de onttrekkingen aan de beleggingen in verband met het doel waarvoor de beleggingen zijn gevormd. Het bestuur heeft een beperkte bestedingsmogelijkheid gegeven aan deze bestemmingsreserve.

De reserve beleggingen betreft het saldo resultaat beleggingen onder aftrek van de onderhoudsbijdrage aan de Stichting Monumenten Bezit en de toegekende reguliere exploitatiekosten van de vereniging, alsmede de dotatie aan de bestemmingsreserve indexering instandhoudingsbijdrage.

De stand per 31 december 2019 is bepaald rekening houdend met de realisatie vanaf het jaar 2016.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.4 Toelichting op de balans

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	-191.607	1.189.615
Bestemming resultaat boekjaar	-74.946	-1.381.222
Stand per 31 december	<u>-266.553</u>	<u>-191.607</u>

Totstandkoming mutatie overige reserves:

Opbrengsten Beleggingsportefeuilles	7.498.920	1.826.914-
Dotatie Bestemmingsreserve indexering instandhoudingsbijdrage	1.679.650-	671.995
Dotatie Bestemmingsreserve beleggingen	4.398.027-	1.181.256
Afdracht Stichting Monumenten Bezit	1.292.039-	1.215.057-
Vaste bijdrage in organisatiekosten NMO	129.203-	123.563-
Overschrijding vastgestelde bijdrage 1)	74.947-	68.939-
	<u>74.946-</u>	<u>1.381.222-</u>

1) De overschrijding van de vastgestelde bijdrage is een tijdelijke onttrekking uit het beleggingsdepot om de opstartkosten van de NMO en investeringen te financieren.

Het verloop van het weergegeven bedrag is als volgt:

	2019	2018	t/m 2017	cumulatief
Exploitatieresultaat	-203.490	-191.732	-362.426	-757.648
Rentelasten en soortgelijke kosten	-660	-770	-1.646	-3.076
Totaal	<u>-204.149</u>	<u>-192.502</u>	<u>-364.072</u>	<u>-760.723</u>
Vaste bijdrage in organisatiekosten	129.203	123.563	241.404	494.170
Overschrijding vaste bijdrage	74.946	68.939	122.668	266.553
Totaal	<u>204.149</u>	<u>192.502</u>	<u>364.072</u>	<u>760.723</u>

Het totaal van de extra onttrokken liquiditeiten uit de Reserves is groter, omdat een deel van de onttrekkingen is gebruikt voor investeringen in Immateriële vaste activa.

Het totaal van de extra onttrokken liquiditeiten is als volgt:

	2019	2018	2017	cumulatief
Extra onttrekkingen liquiditeiten	<u>43.051</u>	<u>195.274</u>	<u>94.469</u>	<u>332.794</u>

Het beleid is erop gericht om de onttrekkingen overbodig te maken.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.4 Toelichting op de balans

Vastgelegd vermogen

	2019	2018
	€	€
Bestemmingsfondsen		
Bestemmingsfonds instandhoudingsbijdrage	62.520.250	62.520.250

	2019	2018
	€	€
<i>Bestemmingsfonds instandhoudingsbijdrage</i>		
Stand per 1 januari	62.520.250	60.520.250
Toevoeging instandhoudingsbijdrage Oostkerk	-	2.000.000
Stand per 31 december	62.520.250	62.520.250

De instandhoudingsbijdrage is ontvangen van het Rijk bij de overdracht van de monumenten die zijn doorgeleverd aan de Stichting Monumenten Bezit. Het principe van de instandhoudingsbijdrage is, dat het rendement als basis dient om tot in de oneindigheid het tekort op het beheer en onderhoud van de overgedragen monumenten af te dekken. Bij terugoverdracht aan het Rijk van één of meerdere monumenten dient het bij deze monumenten behorende deel van de instandhoudingsbijdrage mee overgedragen te worden. In 2018 is de ontvangen instandhoudingsbijdrage voor de Oostkerk te Middelburg van € 2.000.000 hieraan toegevoegd.

LANGLOPENDE SCHULDEN

	31 dec. 2019	31 dec. 2018
	€	€
Overige schulden		
Lening Stichting Monumenten Bezit	44.000	88.000
<i>Lening Stichting Monumenten Bezit</i>		
Hoofdsom	220.000	220.000
Aflossing voorgaande boekjaren	-88.000	-44.000
Stand per 1 januari	132.000	176.000
Aflossing	-44.000	-44.000
Stand per 31 december	88.000	132.000
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-44.000	-44.000
Langlopend deel per 31 december	44.000	88.000

Deze lening is verstrekt door de Stichting Monumenten Bezit. De lening loopt tot 1 januari 2021. Vervroegde aflossing is toegestaan. De rente bedraagt 0,5%. De lening is direct opeisbaar op verzoek van de Stichting Monumenten Bezit.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.4 Toelichting op de balans

KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31 dec. 2019</u>	<u>31 dec.2018</u>
	€	€
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar		
Lening Stichting Monumenten Bezit	44.000	44.000
	<u>44.000</u>	<u>44.000</u>
Crediteuren		
Crediteuren	3.849	4.290
	<u>3.849</u>	<u>4.290</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	1.121	-
Loonheffing	2.627	-
	<u>3.748</u>	<u>-</u>
Overige schulden		
Stichting Monumenten Bezit afdracht onderhoudskosten	1.292.039	1.215.057
Te verrekenen Stichting Monumenten Bezit voorgaande jaren	-	3.469
Vakantietoeslag	-	4.344
Vooruitontvangen partnerbijdragen	16.250	10.000
Accountantskosten	4.500	4.500
Nog te betalen overige kosten	31.680	30.814
	<u>1.344.469</u>	<u>1.268.184</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

De vereniging heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van de kantoorruimte op de locatie Daam Fockemalaan 22 te Amersfoort. De huur bedraagt circa € 11.500.- per jaar.

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2019	2018
	€	€
Baten als tegenprestatie voor leveringen		
Omzet diensten	77.029	22.266
Omzet Nationaal Monumentenportaal	54.730	-
	<u>131.759</u>	<u>22.266</u>
Subsidiebaten		
Subsidie provincie Drenthe	-	40.459
	<u>-</u>	<u>40.459</u>
Overige baten		
Contributies leden	33.958	20.000
Overige baten	28.657	24.132
Aquisitievergoeding	-	30.000
	<u>62.615</u>	<u>74.132</u>
Inkoopwaarde geleverde producten		
Inkopen geleverde diensten	44.948	21.163
Doorbetaling deel subsidie aan partners	-	30.390
	<u>44.948</u>	<u>51.553</u>
Bestedingen doelstelling		
Kosten Nationaal Monumenten Portaal en kennisbijeenkomsten	<u>55.046</u>	<u>15.184</u>

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2019	2018
	€	€
Personeelskosten		
Lonen en salarissen	134.098	139.613
Sociale lasten	19.948	18.102
Pensioenlasten	17.275	3.326
Overige personeelskosten	29.436	36.204
	<u>200.757</u>	<u>197.245</u>
<i>Lonen en salarissen</i>		
Brutolonen en salarissen	124.561	124.233
Vakantietoeslag en eindejaarsuitkering	9.537	15.380
	<u>134.098</u>	<u>139.613</u>
Gemiddeld aantal werknemers:		
Gedurende het jaar 2019 waren gemiddeld 2,25 werknemers in dienst op basis van een fulltime dienstverband. In het jaar 2018 waren dit 1,95 werknemers.		
<i>Sociale lasten</i>		
Sociale lasten	<u>19.948</u>	<u>18.102</u>
<i>Pensioenlasten</i>		
Pensioenpremie	<u>17.275</u>	<u>3.326</u>
<i>Overige personeelskosten</i>		
Kantinekosten	715	551
Inhuur personeel	28.176	35.173
Overige personeelskosten	545	480
	<u>29.436</u>	<u>36.204</u>
Afschrijvingen immateriële vaste activa		
Nationaal Monumenten Portaal	<u>19.153</u>	<u>1.239</u>
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Inventaris	<u>494</u>	<u>439</u>
Huisvestingskosten		
Huur onroerend goed	7.418	5.920
Schoonmaakkosten	941	1.805
Overige huisvestingskosten	844	965
	<u>9.203</u>	<u>8.690</u>

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2019	2018
	€	€
Verkoopkosten		
Representatiekosten	2.906	1.339
Reis- en verblijfkosten	11.868	9.205
Congressen en seminars	1.411	274
Overige verkoopkosten	6.910	3.199
	<u>23.095</u>	<u>14.017</u>
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	1.452	542
Portokosten	169	360
Telefoonkosten	1.510	2.303
Kosten automatisering	7.288	5.861
Contributies en abonnementen	1.095	1.351
	<u>11.514</u>	<u>10.417</u>
Algemene kosten		
Accountantskosten en administratie	21.859	18.300
Advieskosten	698	456
Verzekeringen	5.405	3.203
Communicatiekosten	-	6.575
Bankkosten	293	121
Overige algemene kosten	5.399	1.150
	<u>33.654</u>	<u>29.805</u>
Afdracht Stichting Monumenten Bezit		
Afdracht inzake jaarlijks regulier en groot onderhoud	<u>-1.292.039</u>	<u>-1.215.057</u>
Financiële baten en lasten		
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		
Ongerealiseerd koersresultaat	3.719.409	-3.496.888
Gerealiseerd koersresultaat	3.402.345	1.271.384
Opgelopen rente	16.349	17.993
Dividend	300.099	311.941
Couponrente	243.622	242.219
Bankrente	11.893	13.458
Beheerskosten	-194.797	-187.021
	<u>7.498.920</u>	<u>-1.826.914</u>

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2019	2018
	€	€
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Rente lening Stichting Monumenten Bezit	660	770
Het rendement uit de Beleggingsportefeuilles is als volgt verwerkt:		
Saldo per 1 januari / ontvangen van het Rijk	64.380.821	65.787.075
Afdracht Stichting Monumenten Bezit	1.292.039	1.215.057
Dotatie Bestemmingsreserve	1.679.650	-671.995
Dotatie Reserve Beleggingen	4.398.027	-1.181.256
Dotatie Overige reserve	-74.946	-1.381.222
Exploitatiekosten organisatie	204.150	192.502
Opbrengst beleggingsportefeuilles	7.498.920	-1.826.914
Nog te ontvangen dividendbelasting	-37.980	-48.627
Onttrokken bedragen	-1.402.249	-1.530.713
Teruggestort dividendbelasting voorgaande jaren	25.415	-
Dotatie instandhoudingsvergoeding Oostkerk	-	2.000.000
Saldo Beleggingen per 31 december	70.464.927	64.380.821

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

Analyse verschillen tussen begroting en realisatie

De overige baten zijn hoger dan begroot door extra inkomsten contributies en sponsoring.

Bestedingen doelstelling zijn hoger door hogere uitgaven onderhoudswerkzaamheden Nationaal Monumentenportaal.

Personeelskosten zijn hoger door indiensttreden part-time medewerker Nationaal Monumentenplatform en een salarisaanpassing van de medewerker strategie en dienstverlening. Anderzijds zijn de kosten gedaald door uitdiensttreden van de directeur per 1 oktober 2019 zonder dat er al een opvolger was benoemd.

Verkoopkosten zijn hoger vooral door hogere reis- en verblijfkosten en hogere advertentieuitgaven.

De opbrengst van beleggingen is hoger dan begroot door positieve beleggingsresultaten. Dit vooral door positieve ontwikkeling van de beurs in 2019.

Bezoldiging bestuur

De voorzitter ontvangt een kostenvergoeding van € 600 per jaar. Overige bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Amersfoort, 29 mei 2020
Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

w.g.
A.J.M. Valk, voorzitter

w.g.
C.S.T.J. Huijts, penningmeester

w.g.
J.A. Blom, lid

w.g.
S.C.J.M. Pijnenborg, lid

w.g.
P.A. van den Tweel, lid

w.g.
M. Brandt, lid

w.g.
M.G.A.C. van den Tweel, lid

Vereniging Nationale Monumentenorganisatie

2. Overige gegevens

2.1 Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

Omtrent de bestemming van het resultaat is in artikel 15 van de statuten het volgende bepaald:

Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de vereniging en van alles betreffende de werkzaamheden van de vereniging, naar de eisen die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde de rechten en verplichtingen van de vereniging kunnen worden gekend.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de algemene ledenvergadering van Vereniging Nationale Monumenten Organisatie

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Vereniging Nationale Monumenten Organisatie (“NMO”) te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Nationale Monumenten Organisatie (“NMO”) per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Nationale Monumenten Organisatie (“NMO”) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die onder andere bestaat uit het bestuursverslag en overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging en haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de met governance belaste personen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de met governance belaste personen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aalsmeer 29 mei 2020

Davvero Accountants

Was getekend: drs. C. Mekke RA

